1545 (2022-2023) – Nr. 3
ingediend op 20 februari 2023 (2022-2023)

Verslag

namens de Commissie voor Economie,
Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door Thijs Verbeurgt

over het ontwerp van decreet

tot afschaffing van de voorafgaande machtiging voor de uitoefening van ambulante of kermisactiviteiten en tot wijziging van de wet van 25 juni 1993 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante en kermisactiviteiten

Documenten in het dossier:
1545 (2022-2023) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Amendement

Vlaams Parlement

verzendcode: ECO

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie:

Voorzitter: Robrecht Bothuyne.

Vaste leden:
Allessia Claes, Maaike De Vreese, Andries Gryffroy, Rita Moors, Axel Ronse;
Yves Buysse, Ilse Malfroot, Els Sterckx;
Robrecht Bothuyne, Kurt Vanryckeghem;
Tom Ongena, Maurits Vande Reyde;
Meyrem Almaci, Imade Annouri;
Thijs Verbeurgt.

Plaatsvervangers:
Annick De Ridder, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Elke Sleurs, Tine van der Vloet;
Kristof Slagmulder, Klaas Slootmans, Wim Verheyden;
Stijn De Roo, Loes Vandromme;
Steven Coenegrachts, Bart Van Hulle;
Johan Danen, Björn Rzoska;
Els Robeyns.

Toegevoegde leden:
Kim De Witte.

INHOUD

1. Toelichting door de minister....4
2. Algemene bespreking....6
2.1. Tussenkomsten van de leden....6
2.2. Antwoord van de minister....7
2.3. Repliek....8
3. Artikelsgewijze bespreking....8
4. Eindstemming....8
Gebruikte afkortingen....9
Tekst aangenomen door de commissie....10
Bijlage: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Wetenschap en Innovatie behandelde op 9 februari 2023 het ontwerp van decreet tot afschaffing van de voorafgaande machtiging voor de uitoefening van ambulante of kermisactiviteiten en tot wijziging van de wet van 25 juni 1993 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante en kermisactiviteiten.

De door de minister getoonde presentatie is terug te vinden op de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting door de minister

Jo Brouns, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, geeft toelichting bij het ontwerp van decreet.

Om de Vlaamse economie na de coronapandemie structureel te versterken, werd het plan Vlaamse Veerkracht opgestart. Naast belangrijke impulsen voor innovatie, digitalisering en vergroening bevat dit plan ook een belangrijke component 'Vermindering van de regeldruk'. Het is wenselijk om de vele regels af en toe tegen het licht te houden en ze te vereenvoudigen waar dat kan. Een van de vlaggenschepen van dit onderdeel van de relancestrategie is de afschaffing van de leurkaart en de hervorming van de wetgeving over ambulante handel.

Voorgestelde wijzigingen

De Vlaamse Regering is van oordeel dat het toezicht op het correct verloop van de markten ook kan georganiseerd worden via de gegevens die raadpleegbaar zijn in de Kruispuntbank voor Ondernemingen. De zogenaamde leurkaart is een onnodige drempel geworden voor startende ondernemers en staat in de weg van het aantrekken van nieuwe doelgroepen en het creëren van een nieuwe dynamiek op de Vlaamse markten en kermissen.

De kern van de hervorming betreft de afschaffing van de leurkaart en de kermiskaart. Die heeft tot gevolg dat de correcte inschrijving in de KBO het identificatiemiddel van de marktkramers en de foorreizigers wordt. Een aantal andere wijzigingen van de wet van 25 juni 1993 zijn daar een direct gevolg van, zoals het opnemen van een definitie van de KBO, de afschaffing van de voorwaarden gekoppeld aan de machtigingen voor ambulante handel en kermisactiviteiten (de leur- en kermiskaart) en de aangepaste controle- en strafbepalingen.

Uit het overleg met de steden en gemeenten en met de markt- en kermisbonden bleek dat er ook een aantal andere vragen leven, met name over de opzegtermijnen voor abonnementen van marktkramers en foorreizigers. De markt- en foorkramers zijn vragende partij voor meer rechtszekerheid, terwijl de gemeenten graag kortere termijnen hebben om bijvoorbeeld openbare werken sneller te kunnen starten. De nieuwe regeling is een compromis tussen beide vragen.

Besluit van de Vlaamse Regering

Een aantal aspecten van de hervorming moet niet in het ontwerp decreet worden geregeld maar in het besluit van de Vlaamse Regering. Om voldoende inkijk te geven in het geheel van de hervorming gaat de memorie van toelichting daar verder op in. De minister overloopt de aspecten die in het besluit van de Vlaamse Regering zullen worden geregeld.

Voor de ambulante handel gaat het over:
– de praktische vertaling van het gebruik van de inschrijving in de KBO als identificatiemiddel voor marktkramers en foorreizigers;

– de vereenvoudiging van de regelgeving voor occasionele verkopen zonder commercieel doel.

Voor een heel beperkt deel van de occasionele verkopen stond het Agentschap Innoveren en Ondernemen nog in voor de vergunningverlening. Dat bleef beperkt tot een tiental aanvragen per jaar en ging vooral over liefdadigheidsacties. Die verplichting wordt stopgezet.

Wat betreft de kermisactiviteiten wordt:
– het bewijs van inschrijving bij de Dienst voor Inschrijving van Voertuigen op vraag van de kermisbonden toegevoegd aan de verplichte documenten die een foorreiziger altijd ter beschikking moet houden;
– een bepaling opgenomen om de veiligheid van speeltoestellen op de kermis te garanderen. Om te vermijden dat hierdoor bijkomende administratieve lasten ontstaan, wordt een digitale tool ingevoerd;
– de verplichting dat gemeenten een ontvangstmelding moeten bezorgen aan de foorreizigers over de opstellingsinspectie op vraag van de gemeenten afgeschaft;
– loting toegevoegd als toewijzingscriterium voor de gemeenten;
– de verplichting dat een foorreiziger die een abonnement overneemt ook de bijhorende attractie moet overnemen van de overlatende foorreiziger op vraag van de foorreizigers afgeschaft. Wel moet de overnemer eenzelfde attractie hebben (bijvoorbeeld een botsautokraam maar niet noodzakelijk het botsautokraam van de overlater) die dezelfde afmetingen heeft zodat deze binnen dezelfde standplaats past.

Digitaliseringstraject

Tegelijk met de hervorming van de wetgeving wordt een traject gestart om zowel de ondernemers (ambulante handelaars en foorreizigers) als de steden en gemeenten te ondersteunen op vlak van digitalisering.

VLAIO faciliteert met de middelen van Vlaamse Veerkracht voor City of Things een groepsaankoop van een digitaal beheerssysteem voor markten en kermissen met ook een databank van de attesten. Het betreft een overheidsopdracht voor het ontwikkelen van een tool die het voor de lokale besturen mogelijk moet maken om in een digitale omgeving de attesten van de marktkramers en foorreizigers te raadplegen en na te kijken. Daarnaast zou de tool ook moeten bijdragen aan het efficiënt organiseren van markten en kermissen, onder meer wat betreft de modaliteiten voor communicatie, planning en organisatie. Deze overheidsopdracht is al ver gevorderd. De onderhandelingen zijn lopende.

Communicatie

Belangrijk bij de implementatie van deze hervorming wordt de communicatie. Samen met de verschillende partners – VVSG, UNIZO, Voka en de beroepsfederaties van ambulante handelaars en foorreizigers – neemt VLAIO initiatieven om ervaringsuitwisseling over ambulante handel, markten en kermissen te ondersteunen, met name ervaringen over de digitale toepassingen en het gemeentelijk beleid rond markten en kermissen.

Daarbij zal aandacht gaan naar een overgangstraject waarin de wijzigingen in de regelgeving worden bekendgemaakt aan gemeentelijke ambtenaren. Dat gebeurt in samenwerking met de VVSG, via regionale en thematische overlegtafels en via handleidingen voor ambulante handelaars, foorreizigers, gemeentelijke ambtenaren en ondernemingsloketten.

Dit alles zal volgens de minister bijdragen aan een goede organisatie van markten en kermissen met minder administratieve lasten.

2. Algemene bespreking

2.1. Tussenkomsten van de leden

Tussenkomst van Björn Rzoska

Björn Rzoska zegt dat vereenvoudiging en digitalisering na te streven doelstellingen zijn. Het lid heeft de opmerkingen van de Raad van State gelezen en meent dat die afdoende beantwoord zijn in de memorie van toelichting, onder meer wat betreft het vermijden van conflicten met federale bevoegdheden. De Groenfractie zal het ontwerp van decreet goedkeuren.

Tussenkomst van Thijs Verbeurgt

Thijs Verbeurgt stelt dat ook de Vooruitfractie achter de doelstelling van vereenvoudiging staat. De fractie is wel bezorgd dat door de vereenvoudiging de bescherming van de consument uit het oog zou worden verloren. Een van de belangrijkste bestaansredenen van de leurkaart is de bescherming van de consument bij de huis-aan-huisverkoop. De minister haalt terecht aan dat de leurkaart vandaag onvoldoende garanties biedt. De fractie is echter bezorgd dat het uitgewerkte alternatief evenmin de garantie aan de consument biedt dat hij met een bonafide verkoper te maken heeft. Welke maatregelen heeft de minister bijvoorbeeld al genomen om ervoor te zorgen dat de leurkaart wordt ingetrokken als de verkoper niet meer is ingeschreven in de KBO?

De memorie van toelichting vermeldt: "De consument mag ervan uitgaan dat de gemeente de check heeft gedaan dat hij met een ambulante handelaar of kermisuitbater te maken heeft die hij moet kunnen identificeren." Dat is volgens het lid een vreemde formulering. De consument moet zeker zijn dat verkoper in orde is.

De leurkaart is ook een manier om zwartwerk tegen te gaan. De VVSG vraagt dat de afschaffing van de machtiging gekoppeld wordt aan een succesvolle implementatie van het digitaliseringstraject. Voor Thijs Verbeurgt is dat nog onvoldoende als bescherming van de consument bij de huis-aan-huisverkoop. Meent de minister dat er in het ontwerp van decreet voldoende bescherming voor de consument is ingebouwd?

Het ontwerp van decreet bepaalt verder dat buitenlandse ondernemingen zonder vestigingseenheid in België die een ambulante of kermisactiviteit uitoefenen, enkel moeten ingeschreven zijn als onderneming in het land van herkomst volgens de procedure die daar geldt. Wat is dan de rol van de gemeente en hoe kunnen zij de controles daarop uitvoeren? De gemeentebesturen mogen niet worden overbelast.

Tot slot is Thijs Verbeurgt bezorgd over het wegvallen van de vergunning die door VLAIO wordt uitgereikt voor verkoopacties met een niet-commercieel karakter die de gemeentegrenzen overschrijden. Volgens de memorie van toelichting betreft dat slechts een beperkt aantal acties. Betekent dit dan dat voor nationale acties, zoals Kom op tegen Kanker en de acties van het Rode Kruis, in elke gemeente een aanvraag moet worden gedaan? Dat zou drempelverhogend werken en een bijkomende administratieve last betekenen voor die organisaties. Bovendien kan elke gemeente dan andere voorwaarden opleggen.

Tussenkomst van Yves Buysse

Yves Buysse verwijst naar het digitaliseringsproject dat door VLAIO zal worden begeleid en de vraag van de VVSG om een centrale databank te implementeren. Hoe concreet zijn die projecten? In welk budget wordt voorzien? Wat is de timing voor het afronden van de digitalisering?

Het lid sluit zich aan bij de vraag over de huis-aan-huisverkoop. Bestaat er geen meldpunt waar men kan nagaan of de verkoper in orde is met de regelgeving?

Tussenkomst van Andries Gryffroy

Andries Gryffroy vindt het een goed en interessant ontwerp van decreet maar heeft enkele concrete vragen. De memorie van toelichting vermeldt dat VLAIO een groepsaankoop van een digitaal beheerssysteem voor markten en kermissen zal ondersteunen. Wat is de timing daarvan? Is er zekerheid over een uniforme aanpak en over een gebruiksvriendelijk systeem?

Onderdanen van landen buiten de Europese Economische Ruimte blijven onderworpen aan de voorwaarden van een beroepskaart. Wat is dan de impact van het wegvallen van de nationaliteitsvoorwaarde?

Voor buitenlandse ondernemingen zonder vestigingseenheid in België is er een verplichte inschrijving als onderneming in het land van herkomst. Moeten ze ook voldoen aan de regelgeving van het land van herkomst en zorgt dat wel voor een gelijk speelveld?

2.2. Antwoord van de minister

Minister *Jo Brouns* antwoordt dat de bescherming van de consument belangrijk is.

De huidige verplichtingen inzake de veiligheid blijven behouden.

Ondernemingen zijn verplicht om zich voor de aanvang van de activiteiten in de KBO in te schrijven. Dat wordt gecontroleerd door de Economische Inspectie van de FOD Economie. Het werken met de meest actuele gegevens uit de KBO laat volgens de minister een veel betere en zuivere controle toe dan controle via de leurkaart.

Ook de controle van de huis-aan-huisverkopen zal gebeuren via een check van de actuele gegevens in de KBO. De minister wijst bovendien op de regelgeving over verkopen buiten verkoopruimten in het Wetboek van economisch recht. De verkopers moeten zich aan die wetgeving houden.

Voor buitenlandse ondernemingen geldt volgens de minister dat men niet naar de oude teksten mag teruggrijpen. Ook buitenlandse ondernemingen moeten ingeschreven zijn in de KBO.

Dat nationale verkoopacties moeten worden aangemeld bij elke gemeente is volgens de minister net positief voor de consument. Er zijn ook huis-aan-huisverkopers met minder goede bedoelingen. De gemeente kan dan de burgers informeren over geplande acties van het Rode Kruis of andere organisaties. Dit is volgens de minister geen extra drempel maar net een extra bescherming voor de consument. De lokale besturen zijn het best geplaatst om daarover vertrouwenwekkend met de burgers te communiceren.

De digitalisering wordt ondersteund door VLAIO via een oproep in het kader van City of Things. VLAIO is daar nu volop mee aan de slag.

2.3. Repliek

Thijs Verbeurgt is niet overtuigd dat het werken met de gegevens van de KBO efficiënter is voor de controle van de verkopers en de bescherming van de consument.

Het lid vraagt de minister om in overleg te gaan met nationale organisaties zoals Kom op tegen Kanker en het Rode Kruis en de lokale besturen. Het aanmelden bij de gemeente kan de communicatie naar de consument versterken maar voor de organisaties en hun lokale takken is het een bijkomende administratieve verplichting.

Thijs Verbeurgt besluit dat zijn bezorgdheid voor de bescherming van de consument niet is weggenomen.

3. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1 tot en met 10

Deze artikelen worden aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 11

Amendement nr. 1 van Robrecht Bothuyne, Andries Gryffroy, Maurits Vande Reyde, Maaike De Vreese, Kurt Vanryckeghem en Rita Moors strekt ertoe dit artikel te vervangen.

Robrecht Bothuyne licht toe dat om legistieke redenen een uiterste inwerkingtredingsdatum wordt ingeschreven. De voorgestelde tekst bepaalt dat het decreet in werking treedt op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum en uiterlijk op 1 april 2025.

Dit amendement en artikel 11 worden aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

4. Eindstemming

Het gewijzigde ontwerp van decreet wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Robrecht BOTHUYNE,
voorzitter

Thijs VERBEURGT,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

FOD	federale overheidsdienst
KBO	Kruispuntbank van Ondernemingen
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VLAIO	Agentschap Innoveren en Ondernemen
Voka	Vlaams netwerk van ondernemingen
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. In artikel 1, eerste lid, van de wet van 25 juni 1993 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante en kermisactiviteiten, gewijzigd bij de wet van 4 juli 2005, wordt een punt 3°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

"3°/1 Kruispuntbank van Ondernemingen: de Kruispuntbank van Ondernemingen, vermeld in artikel I.2, 1°, van het Wetboek van economisch recht;".

Art. 3. Artikel 3 van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 4 juli 2005 en gewijzigd bij de wet van 20 juli 2006, wordt opgeheven.

Art. 4. In artikel 6 van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 4 juli 2005 en gewijzigd bij de wet van 29 juni 2016, wordt paragraaf 2 opgeheven.

Art. 5. Artikel 7 van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 4 juli 2005 en gewijzigd bij de wet van 20 juli 2006, wordt opgeheven.

Art. 6. In artikel 8, §2, eerste lid, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 4 juli 2005 en gewijzigd bij het decreet van 24 februari 2017, wordt het derde streepje vervangen door wat volgt:

"– de termijn van de vooropzegging die moet gegeven worden aan de houders van een standplaats wanneer de openbare markt, openbare kermis of een deel van de standplaatsen definitief wordt opgeheven. Deze termijn mag niet korter zijn dan twaalf maanden. In geval van een definitieve verhuizing van de openbare markt, de openbare kermis of een deel van de standplaatsen, mag de termijn niet korter zijn dan zes maanden. In geval van absolute noodzakelijkheid en in andere gevallen die de Vlaamse Regering bepaalt, is geen minimumtermijn van vooropzegging van toepassing.".

Art. 7. In artikel 10bis van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 4 juli 2005 en gewijzigd bij de wet van 22 december 2009, wordt het woord "privémarkten" vervangen door de woorden "private markten".

Art. 8. Artikel 12, tweede lid, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 4 juli 2005, wordt opgeheven.

Art. 9. In artikel 13 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 4 juli 2005, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in paragraaf 1 worden punt 1° en 2° opgeheven;

2° in paragraaf 1, 3°, worden de woorden "of aan de in hun machtiging vermelde voorwaarden" opgeheven;

3° paragraaf 2, eerste lid, wordt opgeheven.

Art. 10. In dezelfde wet worden de volgende artikelen opgeheven:
1° artikel 14, gewijzigd bij de wet van 4 juli 2005;
2° artikel 15, vervangen bij de wet van 4 juli 2005 en gewijzigd bij de wet van 21 januari 2013.

Art. 11. Dit decreet treedt in werking op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum en uiterlijk op 1 april 2025.